

rimeligt Forhold til Skatteevnen, saaledes at det blev fordelt paa et saa bredt Grundlag som muligt, saa fik det være, men det er ikke Tilfældet. Af den egentlige Formue svares som bekendt ikke en eneste Øre i Skat til Staten, og der er Masser af Millioner, som ogsaa ere fri for at betale Kommuneskat. Man vil altsaa se, at denne kolossale Byrde ikke fordeles over det hele efter, hvad jeg vilde kalde retfærdige og rimelige Regler, men hviler ganske særlig tungt paa den almindelige Befolkning i By og paa Land. Naar man opstiller finansielle Beregninger og finansielle Oversigter, er dette et Punkt, som det for Ministre og Rigsdagsmænd og ogsaa for den almindelige Befolkning er værd for Alvor at se paa. Agrarerne tale meget om Hartkornsskatterne, og i dette høje Ting har der i den senere Tid været talt meget om Nødvendigheden af Nedgang i dem, og jeg er enig i alt, hvad der er blevet sagt paa dette Omraade. Hartkornsskatterne ere ikke retfærdige, og en Nedgang i dem er nødvendig. Men naar man lægger Mærke til, at Toldbeskatningen alene for Tiden udgør et Beløb, der er seks Gange saa stort som Hartkornsskatten til Staten, og at vi, naar man tager den indirekte Beskatning i det hele, ere oppe ved et Beløb, som er syv Gange saa stort, saa ville ærede Medlemmer se, at her er et Punkt, der vejer ganske anderledes tungt end Hartkornsskatterne. Jeg vil derfor anbefale Agrarer og andre Medborgere i Staten hellere at sætte Fingeren paa de indirekte Skatter. Det er ganske særligt der, der ndredes kolossale Beløb af Befolkningen, og det er der, man trænger til Forandring. Jeg vil altsaa være med til alt, hvad der kan gøres for at lette Hartkornsskatten, men først og fremmest maa vi have Opmærksomheden henvendt paa den indirekte Beskatning, som stiger Aar for Aar med Millioner, og som absolut hviler paa et uretfærdigt Grundlag. Der er to Veje, som vi maa gaa for at naa til en Forandring. Først er der en retfærdigere Fordeling. Det have vi haft Lejlighed til at tale om i den foregaaende Tid, da vi behandlede Skattelovene og Toldloven. En retfærdigere Fordeling har til Følge, at den fordeler denne Byrde paa et bredere Grundlag, og jo bredere Grundlaget bliver, jo mindre vil der være at udrede for den enkelte. Det er altsaa en Lettelse for den enkelte, navnlig dem, som Byrden nu hviler paa. Dernæst betragter jeg det som en given Ting, at vi maa ind paa en sparsommeligere Statshusholdning. Her skal

jeg ikke opholde mig ved at tale om de militære Budgetter, dem have vi talt om saa ofte. Men naar den ærede foregaaende Taler, som plejer at tale paa Flertallets Vegne i denne Sal, sagde, at det andet Tings Nægtelser paa Krigsministeriets Budget vare uforstandige og utilbørlige, vil jeg, at den Slags Udtalelser skulde han nødig tage i sin Mund over for det andet Ting. Jeg tror ikke, det er rigtigt, at det ene Ting tillader sig at kritisere det andet Tings Handlinger med saa stærke Ord. Jeg mener, at det ikke blot er tilbørligt og forstandigt, at man gør, hvad man kan, for at begrænse paa det Omraade, og navnlig mener jeg, at det vil være baade tilbørligt og forstandigt at komme til en Hærordning, som kan føre til Nedgang, men jeg mener ogsaa, det er nødvendigt at komme ind paa en sparsommeligere Statshusholdning i det hele. Jeg havde Lejlighed til for en Tid siden at minde om den Husholdning, der føres med Hensyn til vore Statsbaneanlæg, hvorledes man bygger op i Dag og bryder ned i Morgen for atter at bygge op, hvorledes der er Stationer, som i Løbet af de sidste 20—25 Aar ere ombyggede 5 Gange; jeg tror ikke, jeg tager fejl, naar jeg siger, at dette gælder om Aarhus Statsbanegaard. Vi ere nylig blevne færdige ude ved Hellestrup og Charlottenlund, og nu foreslaar man, at det skal rives ned og bygges om igen. Det vidner ikke om synderlig økonomisk Sans eller Hensyn til Statskassens Tarv. Jeg tror nok, at dersom man kom ind paa en anden Husholdning paa dette Omraade, vilde vi naa temmelig betydelige Beparelser, ikke blot paa dette Omraade, men jeg kunde gerne sige paa hele Budgettet i Almindelighed. Jeg er ikke sikker paa, at de og de Beløb, som med rund Haand gives til dette eller hint smukke Navn, ere absolut nyttige eller absolut hensigtsmæssige, og absolut ere anvendte med Skønsomhed og Sparsommelighed. Jeg glæder mig ved at se, at vi have Raad til at kunne bruge ret klækkelige Beløb paa Kultusministeriets, Landbrugsministeriets og Indenrigsministeriets Budget osv., men jeg er ikke sikker paa, at alle de store Beløb, vi saaledes med rund Haand have anvendt Aar efter Aar, ere hensigtsmæssig anvendte alle sammen. Jeg er tilbøjelig til at tro, at der kunde anvendes betydelig Sparsommelighed paa de Omraader og dog saaledes, at intet berettiget Krav blev skudt til Side. Det, der var Hensigten med mine Bemærkninger var, at henlede Opmærksomheden paa den kolossale Byrde,